Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Minister voor Rechtsbescherming

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
14 juni 2022

Ons kenmerk
4061613

Bijlagen
8

nota

Wijziging Uitvoeringswet EG-bewijsverordening en Uitvoeringswet EG-betekeningsverordening

1. Aanleiding

Op 1 juli 2022 worden de herziene Europese Bewijsverkrijgingsverordening (EU nr. 2020/1783) en Europese Betekeningsverordening (EU nr. 2020/1784) van toepassing. De benodigde uitvoeringswetsvoorstellen zijn door de Afdeling advisering van de Raad van State voorzien van advies (dictum B). Naar aanleiding daarvan zijn twee nader rapporten opgesteld en zijn de wetsvoorstellen en de toelichtingen aangepast. De voorstellen zijn nu gereed voor indiening bij de TK, via de Koning.

2. Geadviseerd besluit

Instemming met verzending van de nader rapporten, de wetsvoorstellen en de toelichtingen aan de Koning t.b.v. indiening TK van de wetsvoorstellen tot uitvoering van de herziene Bewijsverkrijgingsverordening en Betekeningsverordening.

3. Kernpunten

- De Bewijsverkrijgingsverordening gaat over grensoverschrijdende samenwerking van gerechten van verschillende lidstaten. Deze verordening is een aanpassing (‘herschikking’) van de EG-bewijsverordening uit 2001, met als doel vereenvoudiging van de grensoverschrijdende bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken. Het gaat o.a. om het horen van getuigen of deskundigen in een andere lidstaat (rechtstreeks of door een instantie in die andere lidstaat).
- De Betekeningsverordening bevat procedures voor de grensoverschrijdende betekening en kennisgeving van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en handelszaken. Deze verordening is een aanpassing van de EG-betekeningsverordening uit 2007, met als doel vereenvoudiging van de grensoverschrijdende betekening van stukken. De verordening voorziet o.a. in de mogelijkheid om (via een deurwaarder of een rechtbank) personen in een andere lidstaat op te roepen voor een civiele procedure.
- De aanpassingen in beide verordeningen zien vooral op verdere digitalisering in het kader van de EU-agenda voor justitie voor 2020.[1] Er komt een Europees systeem waarmee betrokken instanties onderling kunnen communiceren (e-CODEX). Die betrokken instanties zijn de gerechten (voor beide verordeningen) en de gerechtsdeurwaarders (voor

[1] Mededeling van de EC 11 maart 2014, COM/2014/0144final untitled (europa.eu)

de Betekeningsverordening). In de Bewijsverkrijgingsverordening wordt verder bevorderd dat grensoverschrijdende bewijsverkrijging door middel van een beeld- en geluidverbinding plaatsvindt (bijv: NL rechter hoort getuige in Spanje met inzet van videoconferentie).

- De RvS heeft bij beide voorstellen de opmerking gemaakt dat de toelichting bij de voorstellen slechts voor een deel van de artikelen een artikelsgewijze toelichting bevat.
- Dat heeft ermee te maken dat in een eerdere versie van de voorstellen de uitvoeringswetten niet alleen werden gewijzigd, maar om praktische redenen geheel opnieuw werden vastgesteld. Daardoor werden ook artikelen die niet inhoudelijk wijzigden, opnieuw vastgesteld. Om herhaling te voorkomen werden die ongewijzigde artikelen niet opnieuw toegelicht. De RvS meent dat ook de ongewijzigde, maar wel opnieuw vastgestelde artikelen opnieuw toegelicht moeten worden.
- In de nieuwe versie van de voorstellen is alsnog gekozen voor een wijzigingswet. Alle artikelen worden dus niet opnieuw vastgesteld, maar alleen de relevante artikelen worden aangepast aan de herziene verordeningen. Per artikel wordt alleen beschreven wat er wijzigt. Voor zover dat inhoudelijke wijzigingen betreft, worden deze ook toegelicht. Voor deze aangepaste insteek is gekozen om te voorkomen dat (de toelichting op) ongewijzigde opnieuw vastgestelde artikelen later in het wetgevingsproces vragen oproepen.
- Daarnaast heeft de RvS opgemerkt dat de toelichting bij het artikel in de Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening over verstek (de situatie dat een rechter toch oordeelt over een zaak waarin de verweerder niet is verschenen) kan worden uitgebreid. De bepaling uit de verordening waarop het artikel in de uitvoeringswet betrekking heeft, wordt echter niet inhoudelijk gewijzigd en alleen vernummerd. Het artikel in de uitvoeringswet wijzigt alleen het artikelnummer uit de verordening. De toelichting is daarom niet aangepast.
- De RvS heeft ook nog enkele redactionele opmerkingen gemaakt. Die zijn verwerkt in de toelichting.

4. Toelichting

- De herschikte verordeningen worden per 1 juli a.s. van toepassing. In de wetsvoorstellen worden de verordeningen uitgevoerd door enkele aanpassingen in de eerdere Uitvoeringswet EG-bewijsverordening (2001) en Uitvoeringswet EG-betekeningsverordening (2007).
- De aansluiting van betrokken instanties op e-CODEX moet nog technisch ontwikkeld worden. De Europese Commissie ontwikkelt daarvoor referentie-implementatiesoftware die de lidstaten kunnen gebruiken.[2] Intern (DI&I en DRb in samenspraak met betrokken organisaties) wordt onderzocht of het in de Nederlandse situatie wenselijk is om gebruik te maken van deze software, of dat Nederland beter een eigen alternatief kan ontwikkelen.
- De wijze waarop Nederland op de e-CODEX zal worden aangesloten, en de gevolgen daarvan, hoeven niet deze uitvoeringswetten te worden geregeld. Dit kan zo nodig t.z.t. in een algemene maatregel van bestuur. De bepalingen in de verordeningen over de aansluiting op het gedecentraliseerde IT-systeem worden pas later van toepassing, uiterlijk in 2025, dus dat biedt enig respijt.

[2] Art. 27 van beide verordeningen.

4.1 Politieke context

De digitalisering van justitie in Europees verband is ook onderwerp van het voorstel voor een verordening en richtlijn digitalisering justitiële samenwerking en toegang tot het recht (e-Justice), waarover de EU op dit moment onderhandelt. Dit voorstel betreft de (verdere) digitalisering van de grensoverschrijdende samenwerking tussen centrale autoriteiten in het justitiedomein en de digitale toegang tot het recht in grensoverschrijdende zaken.[3] Door leden van de VVD-fractie zijn vragen gesteld naar aanleiding van het BNC-fiche over dit voorstel. Deze vragen zien met name op de inzet van het middel videoconferentie in strafzaken.

4.2 Financiële overwegingen

De wetsvoorstellen bevatten geen maatregelen die leiden tot financiële gevolgen voor de rijksbegroting. Beide verordeningen verplichten tot uitvoeringshandelingen die mogelijk financiële gevolgen hebben voor de rechtspraak en de gerechtsdeurwaarders. Deze gevolgen worden in overleg met de rechtspraak en gerechtsdeurwaarders in kaart gebracht en uitgewerkt. De betreffende gedeelten van beide toelichtingen zijn in een eerdere fase afgestemd met de Directie Financieel-Economische Zaken (DFEZ) van JenV.

4.3 Krachtenveld

De Bewijsverkrijgingsverordening en de Betekeningsverordening kunnen gevolgen hebben voor de rechtspraak, de gerechtsdeurwaarders en de advocatuur. Een samengevoegde versie van de twee wetsvoorstellen is voorgelegd aan de Raad voor de rechtspraak, de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders en de Nederlandse Orde van Advocaten voor een uitvoeringstoets. Hun reacties zijn verwerkt. Er heeft geen internetconsultatie plaatsgevonden, aangezien het de strikte uitvoering van EU verordeningen betreft en de termijn tot het van toepassing worden kort is.[4]

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Alles in deze nota wordt openbaar bij indiening van het wetsvoorstel bij de TK.

6. Bijlage(n)

- Raad van State-advies bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening
- Nader rapport bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening
- Wetsvoorstel Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening
- Concept Memorie van Toelichting Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening

- Raad van State-advies bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Betekeningsverordening
- Nader rapport bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Betekeningsverordening

[3] Meer info: Digital Programme | Shaping Europe's digital future (europa.eu) en Digitalisation of cross-border judicial cooperation | European Commission (europa.eu). Zie ook p. 30 van het Coalitieakkoord: "We nemen het voortouw en zetten in Europees verband in op versterking van de samenwerking tussen lidstaten op het gebied van digitalisering, …".

[4] Aanwijzingen voor de regelgeving artikel 9.16, tweede lid.

- Wetsvoorstel Uitvoeringswet Betekeningsverordening
- Concept Memorie van Toelichting Uitvoeringswet Betekeningsverordening

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Datum
14 juni 2022

Ons kenmerk
4061613